

K BOJI S PROTITANKOVÝMI PROSTŘEDKY NEPŘÍTELE V ÚTOKU

Ve svém článku navazuji na články z VM č. 8/1978, kde jsem psal o boji dělostřelectva s pozemními protitankovými prostředky nepřítel. Teď chci podrobněji rozebrat organizaci a řízení tohoto boje.

Podle názorů vojenských odborníků NATO protitankové prostředky tvoří „kostru“ obrany. Proto můžeme tvrdit, že rozvrátit celý systém obrany nepřítel můžeme tehdy, budou-li účinně vyraženy právě jeho protitankové prostředky.

Boj s pozemními protitankovými prostředky je nedílnou součástí vševojskového boje. Patří k rozhodujícím opatřením při řešení vševojskových velitelů a proto také oni odpovídají za komplexní organizaci a řízení tohoto boje.

Vševojskoví velitelé (štáby) musí promyšleně skloubit činnost jednotlivých zbraňových systémů a dosáhnout toho, aby protitankové prostředky nepřítel byly postupně vyřazovány v různých vzdálenostech od předního okraje tak, aby na čáře dotyku nebyly schopny účinně ovlivnit útok tanků a bojových vozidel pěchoty.

Boj s PT prostředky nepřítel proto zahájíme již na dalekých přístupech s využitím jaderných úderů raketového vojska (při použití JZ) a úderů stíhacího bom-

bardovacího letectva. Ve vzdálenosti kolem 20 km od čáry dotyku přistoupí k těmto prostředkům palby dělostřelectva ze zakrytých palebných postavení, v hloubce od 2 do 4 km se navíc připojí tanky a různé druhy protitankových řízených střel, a konečně ve vzdálenosti do 2 km dosáhne palba největší intenzity, neboť přistoupí ještě PT a bezzákluzové kanóny, palebné prostředky obrněných transportérů, pancéřovky atd.

Jak vidíme, organizace a řízení boje s PT prostředky se bude týkat všech stupňů velení (armáda až pluk). Proto bude třeba s přihlédnutím k prostředkům přízkumu a ničení (které mají podřízeny) rozdělit povinnosti a odpovědnost. Tuto otázku můžeme řešit ze dvou hledisek. Jednak z hlediska prostorového, jednak z hlediska charakteru PT prostředků (objektů), které máme vyřadit.

Z hlediska prostorového (jak jsem uvedl ve VM 8/78) je opodstatněné, aby velitel pluku organizoval a řídil boj s PT prostředky do hloubky asi 5 km od čáry dotyku, velitel divize do vzdálenosti 20 km a velitel armády od 20 km výše.

Z hlediska charakteru PT prostředků (objektů) nepřítel a jejich možného způ-

sobu bojové činnosti můžeme přijmout tyto závěry:

— při použití zbraní hromadného ničení budou všechny nejdůležitější PT prostředky (objekty) ničit raketové vojsko a letectvo jadernými údery. Přitom raketové vojsko bude vyřazovat ty cíle, jejichž rozmístění je určeno s dostatečnou přesností a u nichž je předpoklad, že do doby zahájení úderu zaujatý prostor nezmění, tzn. PT roty v prostorech soustředění, ve vyčkávacích prostorech či v samostatných rajónech obrany, ev. další objekty, rozmístěné mimo dostřed dělostřelectva a spolehlivě chráněné prostředky protivzdušné obrany. Údery letectva budou zaměřeny na ty PT prostředky (objekty), které nejsou určeny s dostatečnou přesností, nebo své rozmístění mění, tzn. PT zálohy či jiné PT jednotky za pohybu a při rozvinování. Konečně palba dělostřelectva ze zakrytých palebných postavení i prostředků, vyčleněných pro přímou střelbu (bojové vrtulníky v to), bude ničit (umlčovat) PT prostředky rozmístěné na předním okraji a v bližší hloubce, tzn. obvykle v opěrných bodech čt praporů prvního sledu nebo mimo ně;

— při vedení boje bez použití zbraní hromadného ničení bude dělostřelectvo ze zakrytých palebných postavení a letectvo ničit (umlčovat) cíle, jak jsem uvedl, a navíc PT roty v prostorech soustředění, ve vyčkávacích prostorech a v samostatných rajónech obrany v dosahu svého působení. Letectvo bude plnit dříve uvedené úkoly a i některé úkoly, plánované pro raketové vojsko s použitím jaderné munice, s použitím klasických prostředků. Rovněž úkoly prostředků, vyčleněných pro přímou střelbu, budou obdobné.

O způsobu vyřazení jednotlivých PT prostředků (objektů) nepřítele vlastními zbraňovými systémy rozhoduje (jak jsem uvedl) velitel armády (divize, pluku). K tomu, aby toto rozhodnutí mohl odpovědně přijmout, musí jeho štáb připravit potřebné podklady.

V první řadě musí náčelník zpravodajského oddělení (zpravodajský náčelník)

z hlediska boje s PT prostředky (objekty) předložit možné učlenění PT obrany nepřítele, rozmístění a počty PT prostředků a jejich druh, doplňkové úkoly průzkumu PT prostředků (objektů), ev. podle situace některé další údaje.

Kvalitní splnění úkolů, spojených s průzkumem PT prostředků (objektů), bude vyžadovat důslednou realizaci všech požadavků kladených na komplexní vedení průzkumu. Nutným předpokladem dosažení komplexnosti v organizaci průzkumu PT prostředků (objektů) nepřítele je pak uplatňování centralizovaného řízení průzkumu. Nepochybně nejdůležitějším momentem zde bude plánování. To musí jednak soustředit úsilí průzkumu PT prostředků na nejdůležitější směry, objekty a etapy vedení boje (v zájmu centralizace), jednak zabezpečit využití všech sil, prostředků a způsobů průzkumu, které se mohou podílet na zjišťování PT prostředků nepřítele.

Předpis Zprav-1-1 (Průzkum ve vševojskovém boji) uvádí v čl. 151 mezi hlavními úkoly průzkumu i "... zjišťování systému paleb všech druhů zbraní na předním okraji i v hloubce, palebných postavení protitankových řízených střel, dělostřelectva, minometů...", což prokazuje, že význam průzkumu PT prostředků neustále vzrůstá a že tyto prostředky budou jedním z hlavních objektů průzkumu, zvláště na taktickém stupni.

V souladu s analýzou a návrhy náčelníka zpravodajského oddělení (zpravodajského náčelníka) musí pak, po vzájemné koordinaci ve štábu, v dalším navrhnout jednotliví náčelníci vševojskovému veliteli mimo jiné i způsob bojového použití svého druhu vojska v boji s PT prostředky.

Tak např. náčelník raketového vojska a dělostřelectva armády (divize) může ve svém návrhu z tohoto hlediska řešit tyto otázky:

— PT prostředky (objekty), které je vhodné ničit (umlčovat) v jednotlivých údobích operace (boje) údery raketového vojska a palbou dělostřelectva, způsob jejich ničení či umlčení;

— vykonavatele úderů a paleb, u divize počty vyčleněných prostředků pro přímou střelbu;

— možnosti využití speciálních druhů munice (dýmové, zápalné, osvětlovací) pro rušení činnosti PT prostředků nepřítele.

Obdobným způsobem přednese svůj návrh náčelník střediska bojového velení letecké armády (náčelník skupiny bojového velení letecké armády), ev. dílčím způsobem další náčelníci, kteří se mohou podílet na boji s PT prostředky.

Na stupni pluku se návrh na použití dělostřelectva skládá ze dvou částí. Na základě znalosti úkolů, které plní ve prospěch pluku prostředky nadřazených stupňů velení, a úkolů, které stanovili pro dělostřelectvo pluku v boji s PT prostředky starší náčelníci, navrhuje velitel pluku:

a) velitel plukovní dělostřelecké skupiny:

— PT prostředky v pásmu pluku, které bude ničit (umlčovat) dělostřelectvo ze zakrytých palebných postavení, způsob jejich ničení či umlčování;

— způsob součinnosti dělostřelectva s vševojskovými jednotkami v průběhu boje zvláště při rozdělování cílů a využití paleb;

b) náčelník dělostřelectva pluku:

— PT prostředky nepřítele v pásmu pluku, které je vhodné ničit přímou střelbou;

— vyčleněné prostředky dělostřelectva pluku pro přímou střelbu (dosahované hustoty), způsob velení jim;

— potřebu doplnění prostředků pro přímou střelbu tanky a bojovými vozidly pěchoty na požadovanou hustotu;

— rozdělení cílů mezi vykonavatele, z kterých palebných stanovišť vést palbu, dobu a způsob jejich zaujetí.

Při vyhlášení svého rozhodnutí velitel armády (divize) z hlediska boje s pozemními PT prostředky může uvést:

— množství očekávaných a zjištěných PT prostředků (objektů) v pásmu útoku armády (divize), úkoly pro doplňkový průzkum PT prostředků;

— úkoly raketového vojska, dělostřelectva a vyčleněného letectva (na stupni divize i ostatních prostředků pro přímou střelbu) v jednotlivých údobích operace (boje) při ničení či umlčování PT prostředků nepřítele s konkrétním rozdělením hlavních objektů na vykonavatele, hlavní otázky součinnosti;

— použití speciálních druhů dělostřelecké (letecké) munice v boji s PT prostředky.

Velitel pluku ve svém rozhodnutí obvykle uvádí:

— množství očekávaných a zjištěných PT prostředků nepřítele v pásmu pluku, úkoly pro doplňkový průzkum PT prostředků;

— úkoly dělostřelectva ze zakrytých palebných postavení při ničení (umlčování) PT prostředků a použití speciálních druhů munice v jednotlivých údobích boje;

— vlastní prostředky, vyčleněné pro ničení PT prostředků nepřítele přímou střelbou, jejich úkoly a doba splnění, čára palebných stanovišť, způsob jejich zaujetí, ženijního budování, pořadí jejich přemístění v průběhu útoku;

— způsob velení a hlavní otázky součinnosti mezi prostředky ničení.

Víme, že na všech stupních velení není boj s PT prostředky samostatnou částí přednášených návrhů či rozhodnutí, ale prolíná se všemi jeho částmi.

Na základě rozhodnutí vševojskového velitele pak štáb plánuje ničení či umlčování PT prostředků (objektů) nepřítele. Patří k základním prvkům při plánování jaderného a palebného ničení nepřítele, jehož je nedílnou součástí. Proto také žádné zvláštní dokumenty jen k boji s PT prostředky nezpracováváme.

Základem pro plánování boje s PT prostředky je objem úkolů, který je třeba splnit. Na základě úkolů určíme potřebné množství prostředků k jejich plnění a rozdělíme je vykonavatelům. Stupeň podrobnosti při rozdělování bude odpovídat stupni velení. Na stupni armády půjde o hlavní objekty, na stupni pluku o konkrétní jednotlivé cíle.

Při plánování přihlížíme k některým důležitým momentům:

— délku palebného působení na PT prostředky, zvláště v blízkosti předního okraje, musíme sladit s činností vlastních vojsk. Musí začít nejpozději v období, kdy naše vojska vyjdou na dostřel PT prostředků nepřítelů, a ukončit při vyjití vojsk na bezpečnostní vzdálenost, která odpovídá použitým prostředkům;

— protitankové roty je výhodnější ničit či umlčovat v prostorech soustředění nebo ve vyčkávacích prostorech, kdy jsou celkově na menší ploše než na čáře rozvinutí, nebo v samostatném rájónu obrany a navíc část obsluhy nemusí být kryta, což zvyšuje palebný účinek;

— pozorované cíle budou ničit (pokud jsou v dostřelu) prostředky pro přímou střelbu;

— u nepozorovaných objektů určíme množství použitých prostředků podle rozměrů a charakteru objektu, požadovaného stupně vyřazení, ev. dalších faktorů.

Po rozdělení úkolů mezi vykonavatele štáb zapracuje přijaté řešení do příslušných bojových dokumentů. Po jejich schválení od vševojskového velitele, štáb je vydává vykonavatelům jako součást příslušných bojových nařízení (rozkazů).

Chci se ještě zmínit o některých otázkách **součinnosti**. Při její organizaci musí velitel a štáb armády (divize, pluku) věnovat patřičnou pozornost i boji s PT prostředky nepřítelů, tzn. sladit údery a palbu vlastních použitých prostředků co do objektů, prostoru i času jejich ničení. Otázky součinnosti řešíme v souladu s přijatým rozhodnutím na celou hloubku plnění úkolů daného stupně velení.

V armádě a divizi bude hlavní pozornost při součinnosti zaměřena na celkové sladění jaderných úderů, úderů letectva a paleb dělostřelectva. U pluku pak je třeba zvláště pečlivě rozebrat způsob velení prostředkům vyčleněným pro přímou střelbu (i signály), způsoby jejich vyvedení do palebných stanovišť a přemístění, sladění palby těchto prostředků s činností vlastních tanků a bojových vozidel pěchoty, způsob použití speciální munice v průběhu boje a další. Příslušný velitel se při součinnosti musí snažit rozdělit jednotlivé druhy cílů (objektů) vykonavatelům a činnost mezi nimi co nejpřesněji sladit.

Součinnost musí také vytvořit podmínky pro neefektivnější využití jednotlivých zbraňových systémů s přihlédnutím k dříve uvedenému rozdělení povinností a odpovědnosti mezi jednotlivé stupně velení.

Výsledky součinnosti musí znát všichni zainteresovaní náčelníci (velitelé) až po jednotlivé vykonavatele. To se týká i velitelů tankových a motostřeleckých jednotek, k jejichž potřebám je zaměřena.

Přitom musíme počítat s tím, že přijatá opatření pro boj s PT prostředky nepřítelů budeme v závislosti na vývoji situace v průběhu boje upřesňovat.

Závěrem chci uvést, že k vytvoření potřebných podmínek pro úspěšnou účinnou činnost vlastních tankových a motostřeleckých jednotek je třeba úderů a palbou všech použitých zbraňových systémů PT prostředkům nepřítelů způsobit ztráty nejméně 50—60 %. Toho můžeme dosáhnout tehdy, внесeme-li do boje s PT prostředky nepřítelů potřebný systém. K tomu měl čím způsobem přispět i můj článek.